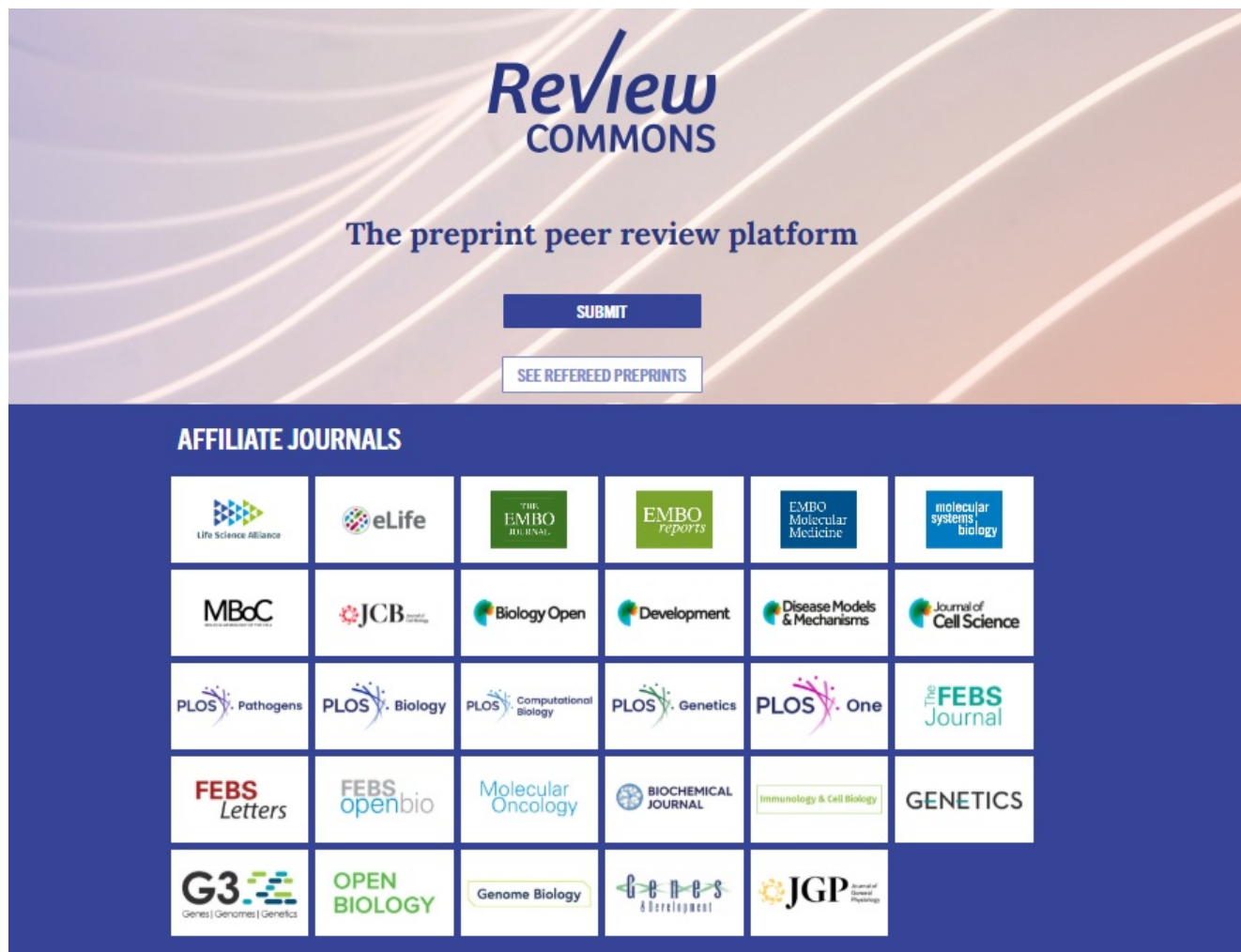

<https://nrat.ukrintei.ua/review-commons-nova-model-recenzuvannya-rukopysiv/>

REVIEW COMMONS: НОВА МОДЕЛЬ РЕЦЕНЗУВАННЯ РУКОПИСІВ

Сервіс Review Commons було створено в результаті реалізації спільного проєкту неприбуткової ініціативи ASAPbio (заснована 2015 року для просування відкритого обміну біомедичними дослідженнями, у т.ч. через розвиток практик публікації препринтів і відкритого рецензування) та Європейської організації молекулярної біології EMBO (що підтримує дослідження, публікації та розвиток наукових стандартів у галузі молекулярних наук).

Його призначення – забезпечення рецензування препринтів у галузі біологічних та медичних наук із перспективою їхнього подальшого подання до опублікування у наукових журналах. Ідея полягала в тому, щоб дозволити авторам спершу опублікувати препринт, потім отримати критику експертів, і вже з цим «рецензованим препринтом» звертатися до журналів-партнерів, які підтримують Review Commons. Стартувала ініціатива у 2019 році, а вже у березні 2021 року сервісом скористались

для отримання експертизи для 500 рукописів і виявили зацікавленість працювати з ним понад 1000 рецензентів. Автори розміщують свій рукопис у е-архіві (наприклад, у bioRxiv або medRxiv), подають заявку до Review Commons за спеціально визначеною процедурою. Після цього відбувається первинна редакційна оцінка на предмет відповідності тематиці й потенційної наявності достатніх експертів, потім визначається редактор з наукового рецензування, який запрошує рецензентів і забезпечує перший раунд рецензування. В результаті формується пакет у складі рукопису із звітами про рецензування і відповіддю автора на зауваження та пропозиції рецензента, який передається на сервер препринтів із публікацією рецензій або на запит для подальшого опублікування у науковому журналі. Рецензентів модерує команда Review Commons / EMBO Press з акцентом на такі критерії, як експертиза, репутація, географічне і вікове розмаїття. Ураховуються побажання авторів щодо виключення рецензентів, дозволено залучати «допоміжних» рецензентів-ранніх дослідників за умови, що головний рецензент відповідає за якість. Відомості про рецензентів та рецензії можуть бути передані журналу-партнеру або опубліковані. Є дані, що приблизно третина поданих рукописів, які пройшли рецензування, були опубліковані. Наразі сервіс має майже 3 десятки журналів-партнерів від EMBO Press, PLOS, eLife, The Company of Biologists тощо. Використання цього сервісу має ряд суттєвих переваг: економія часу автора (він подається до журналу вже з рецензіями, що дозволяє уникнути повторного рецензування в декількох журналах); рецензенти можуть зосередитись суто на науковому змісті, а не на «підходить чи ні до журналу»; прозорість підвищує якість рецензування та зворотного зв'язку; журнали-партнери можуть приймати рішення з меншими затримками, бо процес рецензування вже завершений. Разом із тим, не можна не вказати на ряд проблемних моментів: сервіс орієнтується на обмежене коло наукових дисциплін (біологія, медицина); у разі звернення автора до журналів, які не є афілійованими до сервісу, можливо знадобиться повторна експертиза; наразі недостатньо масштабована ініціатива та складно робити висновки про можливість у такий спосіб замінити традиційний підхід до рецензування (потрібно більше даних); немає стимулів для рецензентів; сам по собі факт позитивного проходження рецензування не гарантує автоматичного прийняття редколегією журналу, – автори мають спілкуватись з редакцією, обговорювати, переконувати й доопрацьовувати рукописи. Отже, Review Commons – цікава нова модель гнучкого та прозорого рецензування препринтів, яка має потенціал для розвитку, але не є універсальним рішенням для всіх наук і не замінює повністю традиційну систему. Це важливий елемент сучасного етапу еволюції наукової комунікації.

Детальніше:, <https://qrpage.net/qr/7jMQT>, <https://qrpage.net/qr/CtFaS>,
<https://qrpage.net/qr/DCXSZ>

Фото: скріншот

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ВідкритаНаука #НРАТ_НауковіВидання_новини
#НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_Бібліотекарям

2025-11-14

**Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію
академічних текстів**